

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošli prejemam:

za
cele leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » » 6 » 50 »
mesec » » 2 » 20 »

V pravilstvu prejemam:

za
cele leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » » 6 » — »
mesec » » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inseraté
sprejema upravlštvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekeplal se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava skdan, izvemal
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 269.

V Ljubljani, v petek, 20. novembra 1903.

Letnik XXXI.

Körber in Tisza.

Dunaj, 19. nov.

Kdor hoče vsem ustreči, navadno nikomur ne ustreže. To skuša tudi gosp. dr. pl. Körber, ki je, kakor znano, jako spreten governik, a je z zadnjim svojim govorom v torkovi seji jako naletel ne le na nevoljo mej avstrijskimi poslanci, marveč tudi na najodločnejši odpor v ogrski zbornici. Ako je sploh kaj mogoče, da sedanji vladi omaje stališče, je gotovo neugodni vspeh označenega govora. Mi se naravnost čudimo, kaj je bil povod, da je dr. pl. Körber v torek sploh govoril; a še čudneje je, da je tako govoril.

Min. predsednik dr. pl. Körber je že opetovano in z vso močjo svojega glasu naglašal v avstrijski zbornici, da hoče sicer brez strasti, a z največjo vstrajnostjo zagovarjati avstrijske koristi proti pretiranim ogrskim zahtevam. Njegov je izrek, da Avstrija ne sme dalje biti potrpežljiva o jagnje, katero strižejo naši ogrski zavzniki.

Še dne 23. septembra t. l. je z mamljivo samozavestjo v zbornici zahteval »ravnotežje mej Avstrijo in Ogrsko glede armade«, kakor ga določata dotična zakona obeh držav iz l. 1867.

In nekaj tednov pozneje, dne 17. nov., je dr. pl. Körber omahnil na ogrsko stran. Saj je vsem znano, da je celo Košut zadovoljen s koncesijami glede armade, ki so jih Madjari ravno te dni dosegli pod Tiszovo vlado. Ravno tako je jasno, da so te koncesije z evaj oča vrzel v skupnost avstro-ogrsko armade, katere vrzeli več ne zamaši nobena avstrijska vlada. To je dejstvo, ki stoji, ne da bi se spuščali v nadaljno kritiko.

A kako sodi sedaj g. dr. pl. Körber o madjarskih zahtevah in uspehih? On pravi: »Glede zadnjih izjav ogrske vlade omenjam, da je avstrijska vlada, kakor je njena pravica in dolžnost, o pravem času in dobro pretehtala vse mogoče posledice teh izjav ter ni ničesa zapazila, kar bi moglo nasprotovati av-

stro-ogrski nagodbi ter škoditi enotnosti skupne armade.«

Če je sploh katera politika podobna noju, ki vtakne svojo glavo v grm, da ne vidi nevarnosti, je gotovo ta. Kaj pa bodo vojaške šole z madjarskim jezikom na skupne stroške družega, kakor gnezda skrajnega madjarskega šovinizma, ki se trudi že nad 50 let, da raztrga državo ter ustvari samostojno Ogrsko z madjarsko armado? Mi sicer nimamo povoda, da bi zagovarjali nemški armadni jezik, ker je več ali manj sredstvo germanizacije, toda bila je pravica in dolžnost vlade, da zagovarja vsaj avstrijsko stališče ali pa izvaja posledice, kakor je to storila dne 26. junija t. l., ko je dr. pl. Körber v imenu vlade podal demisijsko. To bi bilo vsaj dosledno. Kakor rečeno, Körberjev govor je napravil celo na nemško levico jako neugoden vtis. Dokaz temu skoraj soglasni sklep zbornice — obsedelo je okoli 10 poslancev v središču morda iz same lenobe —, da se vrši razprava o ministrovem govoru.

A še lepše je prišlo iz Pešte. Opozicijski poslanec Nessi je namreč včeraj v zbornici spravi v razgovor Körberjev govor, češ, da je to napad na ogrsko državno pravo in ogrsko ustavo. Ta baje ne prizna vladarju pravice glede armade, marveč narodu, ozir. njegovim zastopnikom v parlamentu. In le v toliko ima ustavni vladar pravice, v kolikor mu jih prepusti parlament. Torej upravlja angleški nazori. In tem nazorom so včeraj pritrjevali govorniki vseh strank in končno tudi min. predsednik grof Tisza. Reči moramo, da tako ni govoril še noben ogrski min. predsednik od l. 1867. Naravnost izzivajoče in predrzne so bile Tiszove besede, ko imenuje dr. pl. Körberja izjavo »prazno besedičenje odličnega inozemca, kateremu se ne more pripisovati nobena važnost«. Kaj stori dr. pl. Körber, to je njegova stvar. Ako to žalitev mirno vtakne v žep, potem naj v bodoče kar molči v zbornici glede »varstva avstrijskih koristij«.

Ali grof Tisza, ki je celo pri opoziciji vzbudil navdušeno pritrjevanje, je s svo-

jimi besedami včeraj naravnost napovedal Avstriji boj na celi črti. In to je storil oni grof Tisza, kateri je baje najslabši Madjar v ogrski zbornici, oni Tisza, ki je prvi služabnik ogrskega kralja, kateri je obenem avstrijski cesar. Ker ni najmanjšega dvoma, da bi sodil in mislil drugače avstrijski cesar, nego ogrski kralj, zato je pravica in dolžnost avstrijske vlade, dolžnost tudi avstrijskega parlamenta, da z vso odločnostjo zavrne madjarsko predrznost. Ako je grof Tisza pozabil in zatajil dne 18. nov. to, kar je govoril dne 23. okt. glede armade, potem si moremo misliti, kaj bodo Madjari »unisono« govorili čez 10 let. Dobro vemo, da grofu Tiszi sedi za vratom obstrukcija kakor mōra, in da bi se je rad znebil, kot je poskusil s svojim včerajšnjim protiaustrijskim govorom. Ali mož naj pomisli, da prebiva vsaj danes še pod streho, na katero ima še Avstrija vknjižene svoje pravice in terjatve. Ako pa se hoče ločiti in preseliti in so s tem zadovoljni gospodje pri zemljiški knjigi, dobro, nam tudi prav. Čim preje, tem bolje, ako Madjari več ne poznajo zakona ter svojih podpisov na pogodbi.

Glas o državnem zboru.

Poljski listi sodijo jako pesimistično o sedanjem zasedanju državnega zbora. »Czas« piše: »Kdor ne upa, da bi bila uspešna napovedana češko-nemška pogajanja, ta naj premisli o vprašanju, kako dolgo more še obstajati to stanje anarhije in stagnacije. To je vendar fatalistično naziranje, ki politikom ni dovoljeno. Zato se čuje vsak hip o nameravanih, že pričeti, vsak hip razdrtihi pa zopet podvzetih pogajanjih. Zato slišimo vedno apele na patriotizem, na pojmovanje lastnih interesov i. t. d. Vemo, kakšen vspeh so imela ta pogajanja in ti apeli. In kaj naj pričakujemo od najbližnje bodočnosti? To je vzrok, da so avspicije začetega zasedanja neugodne, in da so zato globočje misleči ljudje prepričani, da bo to zasedanje za usodo naše države tem važnejše, čim bolj je država izčrpana, in čim bolj potrebuje miru za delo in dela za vzdržanje miru.«

Prodiranje germanizma.

Dunajski čistoizni list »W. Allg. Ztg.« z zadovoljstvom poroča, kako preračunjeno

utihotaplja avstrijska vlada »nemški duh« in »nemško bistvo« proti vzhodu. List pripoveduje: »Ali ni čudno, da se istočasno na mejah starega rimsko nemškega kraljestva, zlasti na Ogrskem, neizprosno izpodriva nemški jezik in uničuje, a na drugi strani se mu odpirajo novi razgledi?

Bosna in Hercegovina se nemški upravlja, in uprava je znatno boljša, kakor v sosednih delih Ogrske, Srbije ali Turčije. Čuje se, da zasedajo važnejša službena mesta uradniki iz Bosnije. Popokoljenju so pač Slovani, a po svoji omiki so Nemci, in nemški so tudi po svoji uradni tradiciji, v kateri so zrastle. V albanških mestih, zlasti ob obali, kjer je prej gospodovala edino italijanščina, se danes uče vsled vidnega napredovanja avstrijskega vpliva nemščine, k čemur tudi mnogo pripomorejo številne šole, ki so bile ustanovljene pod nadzorstvom avstrijskih konzulov. Učni jezik je sicer albanški, a nemški in italijanski jezik se gojita v enaki meri. Tako prodira brez namena na osvobodjevanje samo po naravni moči razmer avstrijsko-nemški vpliv proti jugu in če je tudi misel za pomembjevanje v onih krajih morja nastalo samo v glavi politično popolnoma nerazsodnega človeka, se vendar v teh dejstvih kaže, da ima stara Avstrija še življenjsko moč, da razširja iz skupne korenike liste globoko proti jugo-vzhodu. V Oedenburgu, tik nižje-avstrijski meji, je zaprla vlada nemško gledališče, dvoje nemških mest na Ogrskem, ustanovljeni od Saksov, mora spremeniti svoji nemški imeni v madjarski; v Sarajevu pa v gledališču veselo nemški igrajo in v gimnazijah raste, seveda le polagoma in z velikimi zaprekami, zarod, ki bo nadaljeval svoje študije v Gradcu, na Dunaju, in v nedolgem času tudi v Heidelbergu in Bonnu. Madjarski listi pač zahtevajo, da se osrednja uprava Bosne premesti z Dunaja v Budimpešto, a dosežena organizacija zadovoljuje, in še le nedavno se je izrazil ameriški predsednik, Roosevelt, s polnim priznanjem o vspehih, doseženih v Bosni. Nek nemški politik iz »rajha« je povdarjal nedavno, da sta Bosna in Hercegovina važni etapi na cesti k nemškemu svetovnemu gospodstvu. In avstrijska birokracija pripravlja sistematično pot tem vsenemškim načrtom za bodočnost. Ali je to zaslepljenost?

Ostre pritožbe iz Južne Afrike.

Listi poročajo o shodu holandskih reformiranih duhovnikov, ki so ga imeli koncem oktobra v Kapstadtu. Izrekla se je tam

LISTEK.

Pisma s pota,

Poljski napisal H. Sienkiewicz.
Posl. Podravski.

(Dalje.)

Pravi vihar je jel razgrajati šele na večer, dasiravno je veter pihal ves dan. Ko je napočil čas lunčha, so pritrčili k mizam ograje, ker sicer bi se bilo vse strkljalo raz mizo na tla. Nični zabavnejšega, nego gledati, kadar korakajo gostje ob mizah na svoja mesta, in omahujejo, kakor bi bili pijani. Tu pride na primer presbiterijanski pastor, brčkone kveker. Komaj dospel skozi vrata ter spusti kljuko, zaleti se v največji naglici proti dimniku, kakor bi bil ondi zapazil kaj takšnega, na kar je že prežal poprej; nato odleti od dimnika, butne ob stol, zgreši držaj, katerega se je hotel prijeti ter pade v naročje neke gospe, nato pa sede na tla, pokaže jezik ter jame stokati z žalostnim glasom: ojl ojl!

Navzlic pregrajam in držaju nam pri lunču na mizi vse pleše. Ko se namreč ladja nagne na levo stran, se pomaknejo vse skleda, krozniki, kupice, steklenice, noži, vilice, z ropotom in žvenkljanjem tudi na

levo stran, čez trenutek je vse na desni, in to se ponavlja neprestano. Stewardi, ki nam strežejo, se komaj drže na nogah; juha se nam razliva iz kroznikov, voda iz steklenic, vino iz čaš, gospe jamejo kričati, gospodje kleti brez ozira na navzočnost gospi; z eno besedo: nepopisljiva zmešnjava nastane in polovica oseb zapusti mizo, predno je obed končan.

Večerja se vrši ravno tako, kakor lunč. Da, kar je že več, pri večerji ni videti kapitana, kar se smatra za slabo znamenje. In res pri črni kavi se jame razlegati po vsem salonu, po hodnikih in kajutah: Storm! storm! (vihar! vihar!) Vihar se je res prišel.

Navzlic svojemu pomilovanja vrednemu stanju ga hočem videti. Ogrnem se z gumovim plaščem, natakнем si na glavo kapuco in odidem na krov, ali bolje, zlezem tje kaj po vseh štirih. Vihar je tako močan, da se morem komaj obdržati na nogah, četudi se držim z obema rokama držaja. Časih me oblije voda od nog do glave. Morje je kakor pomešano z oblaki, oblaki pa z morjem. Ko to gledam, se ne morem otresti misli, da je ocean zbesnel. Toda uprav ta slepa in bedasta besnost vzbuja v človeku neko preziranje do njega. Hrumi, divja, meče se

semtertja obliva nebo s peno, meša se z oblaki, z eno besedo: nori. To pa se ne vjema z njegovo velikostjo, z njegovim veličanstvom, in to tem manj, ker za jezo nima nikakega vzroka. Zbesnel je, in konec je besed, ravno tako, kakor se polasti časih besnost slona. Ta razbrzdanost slepih moči, ta grozovita premoč, obrnjena zoper ladjo, ki je v primeri ž njo atom, vzbuja tudi v tebi jezo in željo po upor. Najrajši bi stisnil zobe, pograbil sekiro ter z iskredimi očmi čakal na to orjaško druhal vetrov, na peneče valove, od besnosti in zaslepljenosti tuleče orgije in premoči. Ravnanje Kserksa, ki je zapovedal tepsti valove, se mi je sedaj zdelo razumljivo. Zival potrebuje biča. Ako torej nisi babež najposlednejše vrste, takrat poročaj oceanu: le divjaj, tuli in razgrajaj — jaz se ti smejem! Navdaja te pri vsem tem celo neka zadovoljnost, kajti zdi se ti pri podobnih občutkih onemogla celo največja besnost.

O polnoči je dosegel vihar svoj vrhunec. Ladja ni plavala naprej, marveč se samo premetavala od oblakov v propast in nazaj. Ni bilo videti ničesar razen haotične in besne mešanice neba, vode, zraka, viharja in teme. Veter je časih zapihal, kakor bi udaril z batom, časih vrtel ladjo kakor sveder, z eno

besedo: gasil si je jezo nad valovi in ladjo. Oblaki vodnih kapelj so vdarjali sedaj v moje lice sedaj se zopet vrteli v zraku, kakor stebri iz dima. Ogromna množina vode je padala vsak hip na krov, ali pa se zlivala čezenj na drugo stran. Moral sem se držati na vso moč, da me ni odnesla s krova.

Naenkrat zapazim, da stoji nekdo poleg mene, ogrnjen takisto z lakiranim plaščem in s kapuco na glavi. Bil je to moj tovariš. Izkušala sva govoriti, toda nisva mogla odpreti ust; veter je nama zaphal vsako besedo v grlu. Popotniki so se bili vsi poskrili v kajutah, da so na krovu ostali sami mornarji.

Vse močstvo razen kurjačev je bilo na krovu. Mornarji so vlekli vrvi, oprijemali se lestvic, vezali z novimi vrvmi jadra, tekali semtertja, kričali, kleli ali ponavljali otožni: »oo—ho!« V temi, sredi vihre in hrupa valov, so se razlegali rezki glasovi kapitane piščalke, s katero daje mornarjem povelja. To žvižganje ni prenehalo niti za trenotek. Borba traja v takšnih okoliščinah dotlej, dokler se vihar ne utruji, ne izpiha vse sape, ne izpljuje vseh pen, ne ohripi ter se ne spozna za premaganega.

(Dalje prih.)

ostra obsodba o grozovitem postopanju angleških vojaških oblasti; pritoževali so se najstarejši odposlanci iz kapeke kolonije, Oranje-države in Transvala. Vprejeta je bila resolucija na angleško vlado, kjer zahtevajo pravice in strogi preiskavi. Dogodki v Kapstadtu so razdrli vsak up, da se duhovni sčasoma pomirijo. Kažejo, da je holandska duhovščina odločena, udeleževati se z vso energijo političnega gibanja, in z ozirom na velik vpliv cerkvenih zastopnikov ne morejo izostati težke posledice. Holandski duhovniki skušajo ne le preprečiti vsako izseljevanje nezadovoljnih stanovnikov, da se ohrani burski življenjski neoslabljen, ampak skušajo tudi z največjimi žrtvami povečati število holandskih šol in cerkev, in se ne dajo z ničemer ovirati v svoji agitaciji, da obdrže v ljudstvu zavedajo se holandski duh. Najvažnejša zaslomba Burov so njihovi duhovniki; v njih ima angleška vlada svoje najnevarnejše nasprotnike.

Resolucija predočuje v ostri obliki, kakšen duh vlada v burakem prebivalstvu. Nek govornik je izjavil: »Naš prapor je poteptan v prah, svoboda nam je vzeta, ali naših otrok nam niso mogli vzeti. Oni so naši.« Kaj je hotel z zadnjimi besedami povedati, ni težko uganiti, posebno še, ker je nek drugi govornik opomnil, da je naloga holandskih mater, ohraniti v srcih otrok neskaljen spomin na zadnja vojna leta. Ako bi hotela angleška vlada svoj naskok na Južno Afriko vpešno končati, bo morala s koncesijami zase pridobiti holandske duhovnike. Dejstvo samo na sebi, da je angleška vlada plačala sinodi 180 000 mark odškodnine, govori dosti jasno, kako je morala pustošiti angleška vojska. Duhovščina je povedala, da so bile cerkve spremenjene v ječe in konjske staje, da je bilo mnogo duhovnikov brez povoda zaprtih v umazanih luknjah, skupaj z zamorci in tatovi. Ljudi so zapirali Angleži samozato, ker so imeli holand. imena. Strašnejše skoraj ni moglo biti.

Iz brzojavk.

Dunaj. V političnih krogih je vedno večje razburjenje radi vesti, katero je izdal Tisza, da je namreč prevzel Tisza politično misijo na podlagi koncesij, o katerih krona avstrijske vlade niti obvestila ni!

Carigrad. Turška vlada je naznanila poslanikom, da so vsi zažgali mohamedanski Lazar v okraju Kerkilisse, 12 prebivalcev umorili in mošejo z bombami razdejali.

New York. Iz San Domingo se poroča: Včeraj so vsi naskočili mesto. Bili so po vročem boju odbiti.

Washington. Pogodba mej. tajnikom Zveznih držav Hayem in tajnikom nove panamske republike Varilla v zadevi zgradbe panamskega prekopa, je bila včeraj podpisana.

Belgrad. V dvornih krogih se govori, da je kralja Petra zadela lahka kap vsled razburjenja zadnjih dni. Kralj je izven nevarnosti.

Dunaj. »Neues Wien. Journal« javlja iz Berlina: Tu je razširjena govorica, da je bila mlada princezinja Elizabeta hesenska, ki je nedavno umrla in o kateri je bilo v javnosti proglašeno, da je umrla na trebušnem tifusu, zastrupljena. Strup je bil namenjen ruskemu carju, ki je bil ondi na obisku, in nedolžna žrtev je postala princezinja.

Petrograd. »Daily News« trdi, da so podkralji in guvernerji na Kitajskem dobili brzojavno nalogo, hitro zbirati denarna sredstva in čete, ker je mogoče, da Kitajska prekine diplomatske zveze z Rusijo.

Berolin. V Armeniji Turki zopet počno strašne grozovitosti. Turki so ustanovili skriven odbor, ki je izrekel smrtno obsodbo nad 30 ruskimi uradniki, mej njimi nad knezom Galicinom.

Belgrad. Urednik lista »Ogledanov«, Pero Todorović, je pobegnil v Semlin. Tožen je bil radi razžaljenja kralja Petra. Todorović je obsojal umor kralja Aleksandra.

Dunaj. V poljedelski centrali je poročal včeraj pl. Hohenblum o nevarnosti, ki preti po lesu iz Bosne lesni kupčiji v južnih planinskih deželah. Sklenilo se je v tej zadevi vprijeti skupno akcijo prizadetih dežel.

Dunaj. Cesar se bo danes zvečer povrnil na Dunaj.

Praga. Pri včerajšnji dopolnilni volitvi v mestni zastop je bil izvoljen češki narodni socijalist. To je prvi socijalist v praškem občinskem zastopu.

Kolin. Iz Petrograda poročajo: Socijalno-revolucijska stranka razvija zadnje tedne silno delovanje. Na stotisoče proklamacij je razposlala po Rusiji. Došlo je v Petrograd tudi mnogo tujih agentov. Policija je izvršila mnogo hišnih preiskav in aretirala več oseb.

Rim. »Tribuna« pravi, da Italija trgovske pogodbe z Avstro-Ogrsko ne bo hotela ponoviti, ako ne dobi vinske klavzule.

Dunaj. Včeraj se je ob navzočnosti obeh ministrskih predsednikov vršil skupni ministrski svet, ki je določil skupni prora-

čun za leto 1904. Za leto 1904 bodeti vladi zahtevali sedanje število vojaških novincev. Skupni proračun bo izkazeval le neznatno zvišanje. Za topove bo leta 1904 zahtevano v proračunu 15 milijonov kron, ker se vse za nove topove potrebne svote še ne potrebovalo. Več bo vojna uprava zahtevala leta 1905.

Dunaj. Češki deželni zbor bo sklican 28. decembra v šesttedensko zasedanje.

Pariz. Senat je odklonil član II. načrta o srednjih šolah v obliki, katero je predlagala komisija. Naučni minister je izjavil, da oblika, katero predlaga vlada, popolnoma jamči za kontrolo.

Pariz. Ustanovila se je nova progresistiška stranka, ki bo imela namen. ustvariti zmerno republikansko večino. Stranka, v kateri je tudi bivši ministrski predsednik Meline, je naperjena proti Combesu.

Dunaj. Mej. mladočeško stranko in dr. Baxo se vrte pogajanja, da dr. Baxa pristopi s svojimi mislišeniki zvezi čeških strank.

Petrograd. Izšla je naredba, da mora vsak tujec, ki hoče prekorajiti mejo, za pregled potnega lista plačati 5 rubljev na korist rdečega križa.

Carigrad. Sultan je silno razburjen, ker se je Boris Sarafju posrežilo, ubežati v Bolgarije. Poslal je turškim oblastim v Macedoniji strog ukor.

Budimpešta. Ogrska neodvisna stranka je vse one, ki so za to, da se obstrukcija nadaljuje, povabila za danes zvečer na skupno večerjo. Dosedaj se je oglasilo 57 poslancev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. novembra.

Koroško vprašanje. Z Dunaja se nam poroča: Kakor že znano, so dr. Ferjancič in tovariši glede zatiranja slovensčine pri koroških sodiščih koncem zadnje seje vložili nujni predlog, za katerega so dobili potrebnih podpisov pri čeških in rusinskih poslancih. To samosvoje postopanje je med jugoslovanskimi poslanci brez razlike povzročilo opravičeno nevoljo. Tako daleč bi pač ne smela segati osebna mržnja, še manj pa domišljavost. Sedaj je Ferjancičev nujni predlog kot stoti na vrsti, torej pride na vrsto čez sedem let in sedem mesecev. Z ozirom na to je »Slovenska zveza« sklenila, da takoj danes vloži na vlado obširno interpelacijo glede koroških uradov. Dalje je sklenila, da v politični razpravi v imenu »Slov. zveze« govorijo trije govorniki, v imenu Slovencev dvorni svetnik dr. Ploj, v imenu Hrvatov Borčić in v imenu Rusinov Barwinski. Slovenski govornik bo že v tej razpravi imel priliko v pravi luči pojasniti »prosti (?) razvoj avstrijskih narodov«, o katerem je v torek govoril dr. pl. Kürber. Končno pa tudi vlada ne bo mogla molčati na interpelacijo, ki pojasni naravnost neznosne razmere na Koroškem in deloma tudi na Štajarskem.

Z Vranskega. Lep je naš trg in kar se tiče prebivalstva, narodno čist. Saj pa je tudi središče jednega najlepših spodnještajarskih sodnih okrajev, v katerem je doma sama pristna slovenska korenina. Bolj kot je pa ljudstvo odločno narodno in zavedno, tembolj se je čuditi, da javni organi, ki so tudi v slovenskih rokah, premalo gledajo na to, da dobita trg in okraj vranski čisto slovensko-narodno lice. V prvi vrsti nam so v mislih razni nadpisi: tako se n. pr. svetila na občinski hiši dva dvojezična nadpisa, ki povesta, kje je sedež občinskega predstojništva in okrajnega zastopa. Prav radovedni smo, zakaj in kaj ta dvojezičnost? Dokler ne dobimo spodnještajarski Slovenci dvojezičnih nadpisov po nemških občinah in pa pri okrajnih zastopih, ki so v nemških rc-kah, tako dolgo tudi mi nimamo povoda, se Nemcem vsiljevati z dvojezičnostjo. V Konjicah, Laškem trgu itd. zastopj iščemo dvojezičnih nadpisov, čeprav so v obeh okrajih Slovenci v pretežni večini. Po uradnem ljudskem štetju je v konjiškem okraju 93%, v laškem pa 95% Slovencev, dočim najde narodna statistika v vranskem okraju le 1/4% Nemcev. Če torej Nemci v Konjicah in Laškem trgu ne napravijo dvojezičnih nadpisov, naj izginejo tudi naši dvojezični in se nadomestijo s samoslovenskimi. Gori navedena dva nadpisa na Vranskem sta vsaj slovensko-nemška, po okraju okoli Vranskega je pa vse polno občin, ki imajo zlasti cestne nadpise nemško-slovenske. Tako se n. pr. ob glavni cesti grdo vidijo nad-

pisi: Otschaft: Oppendorf in šele potem: Kraj: Pondor, isto velja o Kaplji in dr. — Najbolj pa šloveska razjarijo samonemški nadpisi, kojih tudi najdemo na Vranskem n. pr. na pošti, na raznih gostilnah, zalogah piva, tobakarnah itd. To je skrajna predrznost, da si upajo razni ljudje, celo taki, ki se štejejo med naše, tako grešiti na račun narodne popustljivosti! — V najbližnjem času se imajo na Vranskem izvršiti razne važne izpremembe in tedaj bodi naloga poklicanih faktorjev, do skrajnosti izvesti geslo, da dobi slovenski kraj tudi slovensko lice. Povsodi proč s samonemškimi nadpisi, proč tudi z nemško-slovenskimi, trpé pa se naj slovensko-nemški, kjer že morajo biti!

Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. Soupravljal bo župnijo Sv. Roka v Sielah č. gosp. Anton Šlander, nadžupnik in dekan v Staremtrgu, župnijo Sv. Primona na Pohorju č. gospod Henrik Verk, nadžupnik in dekan v Vuhredu. — Razpisana je župnija Siele do 15. decembra in Sv. Primona na Pohorju do 21. decembra. — Sedemdesetletnico svojega rojstva je obhajal dne 16. novembra preč. g. M. Koren, duhov. svetovalec in župnik v Žalcu, in sicer na svojem rojstnem domu v Framu, kjer gospodari vrli narodnjak in župan Matevž Koren.

Duhovniške vesti s Koroškega. Č. g. Jos. Fugger, provizor v Kampu, je imenovan za župnika v St. Janžu v Rožu. — Umrl je dne 10. nov. č. g. J. Pajdar, župnik v Skitah v Labudski dolini, rodom Čeb. Dosegel je 38 let. Porodil se je dne 15. okt. 1865 v Domažlicah na Češkem. Bil je vzgleden duhovnik in zelo priljubljen. N. p. v m! — Prestavljeni so: g. provizor Iv. Česky iz Lipe v Javorije; g. provizor Jan. Loigge iz St. Janža v Rožu v Pečnici; g. provizor Pet. Sorger iz Roj v Tveng; gosp. kaplan J. Keusch n ig iz Trga za provizorja v Kamp; gosp. J. Rescher iz Tvenga v Trg. — V stalni pokoj je stopil č. g. S. Bachmaier, župnik v Rojah. — Za mestnega župnika v Beljaku je imenovan č. g. Franc Formas, župnik v Kaplji na Grobniškem polju, za župnika v Medgorjah tamošnji provizor, č. g. Anton Kaplan. — Razpisani sta do dne 9. dec. župniji Malnica in Merče.

Kako postopa vlada s Slovenci? Skandal je, kar se je zgodilo v Konjicih pri otvoritvi ondotelega okrajnega glavarstva. Namestnik grof Clary si je dal povabiti vse župane glavarstvenega okraja v Konjice, in ko so prišli tje, poslušati so morali tam dolgočasno grofovo predavanje, ki je bilo popolnoma v tuščini, niti ene slovenske besede ni pravični grof izgovoril ali dal po kom drugem izgovoriti. Kdo bo plačal županom čas, pot in druge stroške za to nepotrebno parado?

Družba sv. Cirila in Metoda je imela svojo 147. vodstveno sejo 12. novembra t. l. v družbenih prostorih »Narodnega doma«. Sprejme se na znanje, da je imela družba 12. novembra t. l. 35.686-67 K troškov in 35.394-19 K dohodkov; torej 292.48 kron primanjkljaja. Odbornik dr. Fr. Stor je izročil pri tej seji zbirko 325 K, katero vsoto je nabral pri shodu slovenskih odvetnikov dne 25. oktobra 1903 v Ljubljani in 1500 K od zapuščine pokojnega Luke Kende. Ko so se rešile došle vloge in se je vsprejelo več nasvetov v zboljšanje družbinega gmotnega stanja, zaključil prvomestnik sejo.

Konfiskacija »Mira« radi članka »Pravica v službi krivice«, katerega so ostali slovenski listi smeli priobčiti neokrajšanega, je celovsko deželno sodišče potrdilo. Gotovi gospodje menda na vsak način hočejo imeti na Koroškem drugo pravico, nego velja drugod. Značilno je, da je razzsodbo sodišče slov. časniku »Mira« poslalo samonemško. Čudno se nam zdi, da se »Mir« čuti dolžnega priobčevati tako razzsodbo na čelu lista. Naše mnenje je, da bi slovenskih listov vendar ne mogli po zakonu prisiliti, da bi priobčevali samonemške razzsodbe, kakor jim tudi ni treba priobčevati nemških popravkov. Kaka je koroška sodnijska slovensčina, se čita tudi mej nemškim besedilom razzsodbe, kjer deželno sodišče celovsko navaja »Mirov« konfiscirani članek z besedami: »Pravica in službi — Krivice.«

— **Iz selške doline.** Tudi v naši dolini, kakor se vidi iz dopisa v »Slov. Narod«, št. 250, straši tisto mrvo liberalcev volilna preosnova. »Hlapec bode dobil volilno pravico!« to je hudo za liberalce. Straši vas, kaj ne? Ta strah pa hočete umetno usiliti kmetim. No, kmetje se tega ne bomo bali. Kdor se je zanimal za delovanje deželnega zbora, kdor sprevidi kake podpore so dobili kmetje — pravi kmetje — in kake podpore nas čakajo po sedanjem deželnem zboru, bo izprevidil, da volil. preosnova kmetom ne more nič vzeti, da pa po volilni preosnovi kmetje lahko pričakujemo kaj boljšega. Dopisnik piše: »Prevcoov hlapec bo župan in N. Juža hlapec sveto-valec«. Kaj bosta rekla omenjena? Jaz mislim, da bi bila lahko ponosna, ko bi imela take hlapce, da bi jih volilci posadili na taka mesta. Pri nas sicer ni lahko kaj takega, dobé se pa kraji, kjer so bili možje, ki so bili svoji čas hlapci in pozneje župani, pa zaradi tega ni bilo občini nobene sramote; nasprotno pa se je zgodilo, da so bili župani izobraženi možje in so slabo dokončali svojo službo. Po stari volilni postavi smo prišli danes pri nas do tega, da večina delavcev odhaja iz domačih krajev, da kmet težko dobi hlapca, komaj pastirja. Dobro bi bilo, da bi imeli veliko hlapcev volilcev, toda žalibog do tega ne pridemo. Pride lahko do tega, da bo še kmalu malo volilcev, saj trumoma odhajajo v Ameriko. Bolje je za nas kmete, da ne dobimo nič, kakor pa batne. Zato je pa dolžnost naših poslancev, da ne pustijo, da bi se silepalo v škodo kmečkemu stanu. Na Bukovici so tudi taki kmetje, ki delajo zoper sebe in hočejo, da bi nemški barončki še naprej jim davke merili. Usedli so se na liberalni lim ker mislijo, da se jim bo zdaj Sora uravnala. Ali niste brali Bukovčani, v »Slovenecu« o kmetih v Sori, ki so bili bolj pametni kakor vi? Ti so obsojali liberalce, ki so v odsekih preprečili, da ne morejo priti ljudstvu koristne zadeve v deželni zbor, in so odbravali obstrukcijo katoliško narodnih poslancev, ker vedó da le na ta način more priti kmet do pravičnega zastopstva. Tistemu ki po »Narcdu« piše o dr. Kreku in dr. Susteršiču, pa recite, da naj gre v šolo, ker je le zato študiran, da otroke uči, ne pa odraslih kmetov, ter mu povejte, da dokler hočejo liberalci le na ta način zboljšavati učiteljske plače, da bolj deró kmete, vi ne morete podpirati liberalstva.

— **Iz Metlike.** Belokranjski vinogradniki priredé v nedeljo, dne 22. novembra t. l., v Metliki v čitalničnih prostorih prvi vinski semenj ob 2. uri popoldne. Ujjudno vabimo vse naše nekdanje in nove župce na ta semenj, da se prepričajo o zornem letošnjem pridelku z novih trt. Obenem hočemo pokazati tudi visoki c kr. vladi, da je glavica, katero nam je dala kot brezobrestno posojilo, v naših vinogradih bogato naložena. Belokrajina bode ta dan pokazala, da nikakor ne zastaja za drugimi vinorodnimi deželami. Torej prijatelji dobre vinske kapljice, pridite 22. novembra v Metliko, kjer bodete najgostoljubnejše vsprejeti. Tuli prenočišča so ptujcem preskrbljena.

— **Sodalitas Ss. Cordis Jesu** z a ribniško dekanijo ima svojo konferenco v sredo, dne 25. nov., točno ob 10. uri popoldne v Dobré poljah.

— **Poročil** se je v Podgradu sodnijski pristav, g. Fran Mavar, z gđd. Milico Poščič, učiteljico v Hrušici.

— **Strela v zvoniku** Strela je udarila dne 17. nov. ob pol 7. zvečer v zvonik podružnice sv. Lovrenca na Vel. Osolniku v župniji Rob. Zvonik je zgorel. Cerkevica je zavarovana.

— **Iz Mengša:** Tukajšnje »Slov. katol. izobraževalno društvo« priredi v nedeljo, 22. t. m., po popoldanski službi božji v malem Mengšu »pri Jelenu« veselico in sicer: petje, komičen prizor »Smolar«; društveni diletantje bodo predstavljali resno in podučno igro »Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta«. Ker je čisti dobicek namenjen za pogorelce na Vačah, je pričakovati obilne udeležbe.

— **Kos hiše se je podrl.** V torek zvečer okolo 9. ure in pol podrl se je v ulici Kočevje v Gorici del hiše, nahajajoče se na levem skrajnem koncu omenjene ulice pod gradom.

— **Iz šentrupertske-mokronoške doline.** Ob stari mirnski strugi sta dve gostini, vsako nedeljo in praznik je ples in godba! Dovoljenja za to nima nobeden, e, pa se le pleše in gode vselej, in vedno je živo. Kako tudi ne! Saj je star malin kot nalašč za ples! Stariši pa tožijo, da postajajo mladeniči od dne do dne huji pijanci, dekleta pa strašne razuzdanke! Nkar se ne čudite, stariši, zakaj jih pa puščate v tako družbe, da, še sami jih tje kaj vodite! In oblasti, ali se kaj zmenijo za to? Orožniki bi morali vendar videti to življenje! Kdo pa ima dovoljenje za godbo in ples? Nihče! In če nihče, zakaj zopet nihče ni kaznovan? Ali bo že enkrat red ali ne? Zato vpra-

šamo tu javno c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem, ali misli ono narediti enkrat red ali ne? V nedeljo, dne 15. nov., so se fantje tam dobro stopili, pravijo, da so poskušali, kateri most naredi tršo butico. — Mirna je danes zopet vse preplavila, če bo tako, bo naš vlak utonil. — Ko sem vozil skozi St. Rupert, sem zvedel, da se pripravljajo tam na hud boj! Po novem letu bo županova volitev; liberalni generalštab ima že svoje seje, izdaja tajne ukaze, saj ima volilce vse po razredih spisane. Zanimivo, kako je prišel do tega zapisa! Pozneje vam popišem z imeni vred vse zgodovino.

Strojvodja.

— **Is Radeč pri Zidanem mostu.** Naši domači diletantje so priredili preteklo nedeljo zvečer veselico, pri kateri sta se predstavljali burka „Bratranec“ in veseloigra „Eno ura doktor“. Navzoče občinstvo je bilo z upehom obeh predstav prav zadovoljno, kar je razodevalo tudi z burnim ploskanjem. In to po pravici; kajti vsi igralci od prvega do zadnjega so čestno rešili svojo nalogo, tembolj, ker so bile posamezne vloge razdeljene med primerne osebe. Posebno pozornost in splošen smeh sta zbujala slugi Ivan in Skrljano, ki sta bila vsakdozi na svojem mestu. Iskreno jima svoje popolno priznanje. Tudi ostale osebe zaslužijo pohvalo, samo da je v burki „Bratranec“ gospica Dobška, ki je sicer nastopala jako fino, premalo pokazala svoje presenečenje, ko je zvedela, da je nje tajnik zaljubljen tudi v hišino in služkinjo. Konec burke so vse tri igravke pogodile prav izvrstno. Povoljni vtis je kazilo nekoliko to, da so se igravke držale premalo resno. Svetujemo jim torej, da se v prihodnje varujejo smeha, čeprav nastopajo v burki ali veseloigri. Nekatere stvari bi se bile lahko brez vse škode izpustile v veliko korist mnogobrojnih otrok, ki so bili tudi zraven. Ako se bode v bodoče vpoštevalo to dvojno, bodo igralci že še večji pohvalo.

— **Proti katoliškim akademskim društvom.** Ker rektor tehniške visoke šole v Gradcu, prof. Adolf Klingensack, ni povabil katol. akad. društva „Carolina“ k slavnosti inauguracije, je društvo protestiralo proti temu v posebni ulegi na profesorjski kolegij. Nemško-nacionalni profesor i so sklenili radi tega disciplinarno preiskavo proti članom „Caroline“ in prepovedali „Carolini“ nastopati na akademskih tleh s trakovi. Taka je nemškonnacionalna vsegamogočnost v Avstriji!

— **Prepovedni tatovi.** V noči na 11. t. m. je bilo v poštne uradu v Tolmini spravljenih 60.000 kron. Ker se je poštar bal uloma, spal je v sobi poštne urada. Ponoči so res poskušali ulomiti tatje, a poštar jih je preprečil.

— **Moško truplo** so našli v Savi pri Smarču. Utopljenec je visok 168 cm. Skoro gotovo je utopljenec meseca oktobra pri Hrastniku utonil v tovarniški delavec I. Mrak iz Spodnjih Tribuč, okraj Tolmin.

— **Novi bankovci po 10 kron.** Sedanji 10-kronski papirnati denar bode avstro-ogrška banka skoro začela zopet pobirati nazaj in izda za tekem prihodnjega leta nove 10-kronske bankovce in sicer 16 milijonov izvodov. Sedanji 10-kronski papirnati denar ljudje vedno bolj ponarejajo.

— **Umrl** je v Spod. Dravogradu upokojeni gozdni oskrbnik Tr. Ks. Godec v 84. letu svoje starosti.

— **Vlak v ognju.** Iz St. Ilje poročajo: V predpretekli noči se je vnel na progi juž. železnice med Novocerkvijo in St. Iljem vagon, obložen z 80 zavoji turškega tobaka. Voz in njegova vsebina sta popolnoma zgorela. Tobak je bil namenjen v Nemčijo. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

— **Volitve za cenilno komisijo za osebni dohodninski davek** se vršijo v sledečih dnevih: Za cenilne okraje: Celje, mesto, dne 3. in 4. decembra, Celje, okraj, dne 30. t. m. in 1. decembra, Ljutomer dne 30. t. m., 1. in 2. decembra, Maribor, mesto, 5., 7. in 10. decembra, Ptuj, mesto, dne 10., 11. in 12. decembra, Ptuj, okolica, dne 10. dec., Brežice dne 26., 27. in 28. t. m., Slovenjgradec dne 25. t. m.

— **Ogrsko šolstvo.** Kako nizko je splošna izobrazba na Ogrskem, se pač dovolj jasno razvidi iz dejstva, da je zdaj na Ogrskem, in sicer večinoma v madžarskih krajih, nad 4000 občin, ki nimajo usposobljenih učiteljev. In ti hočejo nas komandirati?

— **V „Narodni šoli“ pri Velikovem** je letos 212 otrok in sicer 72 dečkov in 140 deklic. V „internatu“ je 30 gojenk. — Pri 8. sestrar so se letos vršile izredno velike spremembe, dobili so namreč pet novih sester. Posebno pa obhajajo šola veliko izgubo 8. sestre prednice Nežke Žizdek, ki je postala prednica v Ravnjah na Gorenjskem. Ta šola je prva slovenska trdnjava proti nemškemu navalu na koroških tleh. Na pomoč torej „Družbi sv. Cirila in Metoda“, ki vzgojuje v tej šoli — bodočnost slovenskega naroda na Koroškem!

— **Kje je nered?** Časopisi prihajajo neredno v Velike Lašče. Večkrat jih dobimo

en dan ali pa še več pozneje, kakor bi jih morali dobiti. Tako je g. J. J. Gruden dobil „Slovenca“ od 11. novembra šele čez tri dni. List je bil že umazan in strgan, kakor da bi ga že kdo prebral. — S. en slušaj: „Vzajemna zavarovalnica v Ljub. ani“ je poslala poročeno pismo g. Antonu Zkrajšku iz Krkovega št. 5 Pismo je bilo oddano v Ljubljani 31. julija, a prejemnik ga je prejel šele pred par dnevi. Kje je torej nered? Nikogar nečemo s tem dolžiti, nikomur ne škodovati, zlasti ne sedanjim gospodičnim uraviteljici, ki je uprav prišla, pa vendar red naj bo.

— **Oblak se je utrgal.** Iz Jelšan poročajo z dne 18. nov.: V hribih nad vasjo Novokračinje se je v minoli noči utrgal oblak, da so potoki hipoma silno narasli. A ker tedaj to po sredi vasi, je voda udla v bleve, kleti in prtične prostore sploh. Na več krajih je bila živina vsa v vodi in rešiti so jo mogli ljudje le z veliko nevarnostjo za svoje življenje. V cerkvi je segala voda do polovice oltarja. Klopki, ki so jiti pred oltarjem, je voda odnesla do vrat cerkve, zбоk česar ni bilo možno odpreti teh poslednjih Cerkevna obleka po cmarah je bila vsa v vodi. Poljski pridelki, ki so jih ljudje ravno pospravili, so tudi vsi splavali, tako da bodo ljudje v velikih stiskah preko zime. Županstvo je takoj ukrenilo vse potrebno in je škodo precenilo. Prosilo bo tudi vlado za podporo. Čujemo, da se je slična nesreča dogodila tudi v Zbičah.

— **Hrvatske novice.** Tečaj za a n a l f a b e t e so ustanovili v okolici zagrebških in prostorih, kjer se nahajajo ljudska knjižnice. Zično se v kratkem zopet redna poučna predavanja. To je lepo prosvetno delo, a mi? — 20 kron mesto 2 vinarija. K neki zagrebški kuharici je pršel berač in jo prosil za darbožiti. Kuharica mu je hotela dati 2 vinarija a vled neprevidnosti se je zmotila tako velikodušno, da je dala v bogajme 20 kronski cekin. Berač in je popihal, in zdaj ni sledu o njem. — Mesto Sarajeva izkazuje za leto 1904 1 milijon 396.917 K stroškov in 1.410.175 K prikritja. — Josip Juraj Strossmayer. Včeraj je bilo 52 let odkar je bil Josip Juraj Strossmayer imenovan biskupom bosansko-srpske škofije.

— **Iz morja so potegnili pri Rovinju** mrtvo truplo 22 let stare natakariče Ernesta Steiner. Oblast preiskuje, ako se je zgodil zločin ali samomor.

— **Občinske volitve v Mariboru.** Pri včerajšnjih občinskih volitvah v Mariboru v tretjem razredu je bilo izvoljenih devet kandidatov nemškega odbora in en socialni demokrat. Izid volitev je bil raznašen ob tri četrt na 9. uro zvečer. Župan dr. Schmiderer, za katerega so bili tudi socialni demokratje, je dobil 1441 glasov, ostali nemški kandidati so dobili od 767 do 721 glasov, socialni demokrat Krainer, ki je tudi izvoljen, 721 glasov, ostali socialnodemokratski kandidati, ki so ostali v manjšini, so dobili 711 do 680 glasov. Odločevali bi bili lahko Slovenci.

— **Iz Vrhnike.** Pred kratkem je tu pri gradbi vodovoda pustilo delo nad 20 delavcev-domačinov; vzrok temu je to, ker ima g. Wagenführer poleg domačih delavcev večinoma ptuje, slovenske nezmogno delovodje in monterie, ki domače delavce jako slabo psujejo. Tudi proti občinstvu se dokaj samoblastno obnašajo. Zaraditega pozivljemo nekatere gospode občinskega odbora, ozir. stavb. odseka, ki so pritiskali na to, da se je delo oddalo g. Wagenführerju naj zahtevajo, da g. Wagenführer zapove svojim uslužbencem, da se proti delavcem in občinstvu bolj olikano obnašajo. Pa še nekaj: Od Itriške ceste do Heibškega mostu, to je približno dolžina 200 m., je cesta razkopana že nad 6 tednov. Cesta je že itak ozka, sedaj pa je poleg jarka po nji še s pratio in kamenjem zasuto, da tudi voda ne more naprej. Pasantov je na tej cesti veliko, posebno ker je to glavna cesta k šoli in cerkvi in je še ponoči prav slabo ali pa tudi nič razsvetljena. Prav čudno je to, da g. župan kot predsednik okr. cest. odbora in g. Gruden ne smatra potrebnim, odpomoči temu.

— **Umrl** je minuli teden na jetiki Franc Mhelek, postrežček v ptujski bolnišnici. Čez štiri leta je opravljal svoj pokrtovalen posel.

— **Soseda ustrelil v trebuh.** Iz Cirkovce pri Pragarskem poročajo: Dne 8. t. m. sta se pripravala zakonska Kaizer, ko sta prišla zvečer domov. Martin Osenjak je hotel braniti ženo, vsled česar se je Kaizer tako razjezil, da je ustrelil za njim ter ga nevarno ranil v trebuh. Ranjenega so prepeljali v graško bolnico.

— **Pri pomirjevanju.** Dr. 8. t. m. sta se sprla v neki gostilni v Železnikih drvarja Ivan Cufer in Jos. Smid ter se končno tudi stela. Ker se je Smidov oče mešal med nju, da bi ju pomiril, zagnal mu je Cufer politersko steklenico in krožnik v glavo, da ga je nevarno ranil ter ga slednjič še napadel z nožem. Cuferja je prijelo orožništvo.

Ljubljanske novice.

Veleznimivo predavanje. V nedeljo teden bo v „Mestnem domu“ predavala blag. gospa Terezina dr. Jankova o svojem potovanju po slovenskem jugu s posebnim ozikom na vstojo Makedoncev.

Seja občinskega sveta bo zopet v torek, 24. novembra t. leta ob petih popoldne v mestni dvorani. V tej se bodo vršile ostale točke dnevnega reda iz zadnje seje.

Proč s šulferanjskimi žveplenkami. Izvedeli smo, da se v več trafikah ljubljanskih, koih lastniki so orietni Slovenci, prodajajo in vsiljujejo šulferanske žveplenke.

Ljubljanka je narasla za 250 metra nad normalom. Siva je pri Zalogu 0-90 cm. nad normalom. Ica in Prošca ste na raznih krajih izstopili.

Koncert društvene godbe vrši se jutri zvečer v „Narodni kavarni“. Gosposke ulice. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

Porod na električni železnici. Včeraj popoldne je mejo vožnjo na električnem vzu na progi od sv. Petra cerkve do bolnišnične delavčeva žena I. P., stanujoča na Karolinski zemlji, porodila deklico, na kar so jo prenesli iz voza v bolnišnico.

Izseljevanje. Včeraj zvečer in danes jutraj oripejalo se je iz Ameriko v Ljubljano 135 Hrvatov in 11 Slovencev.

Poštni nabiralnik odnesti so hoteli danes ponoči naznani zlikovci od poštne urada na Vodn kovem trgu. Iztrgali so ga že precej iz zidu, končno so pa opustili namero, ker jim je nevarno »delo« predolgo trajalo.

Ljubljanska okolica. V političnem okraju Ljubljanska okolica (59.772 prebivalcev) je bilo v III. četrtletu t. l. 66 porok. Novorojenec je bilo 634, umrlih 403, med njimi 233 otrok v starosti pod 5 letom. Starost 50 do 70 let jih je doseglo 42, nad 70 let pa 55 oseb. Vzroki smrti so bili: v 17 slučajih življenska starost, v 58 slučajih jetika, v 7 slučajih vnetje pluć, v 8 difteritis, v drugih slučajih pa razne druge bolezni. Ponesrečilo se je 6 oseb (4 so vtonile, 1 ubil, 1 zadušil). Samomorov je bilo 6, toda nobenega umora ali uboja.

Žetev v ljubljanski okolici. Kakor se poroča, se je žetev v ljubljanski okolici dobro obnesla razun ajde. Zgodnje zelje je radi suše v avgustu le slabo vspelo, dočim je poznejše zelo dobro. Ravnotako je tudi repa, korenje in fižol dobro obrodil, pred vsem pa se je odlikoval krompir. Posebno je bilo za letošnjo žetev dobro, da voda ni poplavlila barja. Medu se je letos radi slabe ajdine žetve bolj srednje pridelalo; sadja, pred vsem jabolk, je bilo malo, košnja je bila zelo bogata. Tudi slame je veliko; istotako je bilo radi lepe jeseni mogoče, nabaviti si mnogo stelje. Potemtakem se mora letošnja žetev imenovati dobra.

Književnost in umetnost.

* **Koledar družbe sv. Cirila in Metoda.** V pokrije izrednih stroškov je družba sv. Cirila in Metoda letos izdala svoj „Koledar“ za leto 1904. „Koledar“, ki je obenem tudi družbin „Vestnik“, stane 1 K 20 h. Dobiva se v vsaki trgovini. Gospodje trgovci naj se zglašé zanj pri družbinem vodstvu. Slovenske domoljubkinje in domoljubi! Kupujte in priporočajte priiduči „Koledar“ ter tem načinom podpirajte, da bo družbi možno zadostiti prevzetim dolžnostim. — „Koledar“ ima poleg vestnika in koledarja tudi zanimivo leposlovno vsebino, in sicer: Ivan Vesel: „Domovina“; J. Vrhovnik: „Ivan Vesel“; Dragotina Ketteja še neznatjenjeni proizvodi ruskih pesmi; Ksaver Meško: „Zapadla zvezda“; Ivan Nep. Resman: „Kunovska“; T. Zupan in J. Vrhovnik: „Dve posvetitvi“, „Krst pri Savici“; Harambaša: „Prešernova pipa“.

* **Die Amazonen der Czarin.** Operette in drei Acten von A. D. Borum. Musik von Victor P. P. P. P. P. P. P. P. Pod tem naslovom je izšel v zalogi Emil Berté na Dunaju (I. Nibe'ungengasse 3) pot pourri iz Parmove operete. Glasba je lahka, melodiozna, prav operetna. Intendanca zagrebškega gledišča je sprejela „Amaconke“. Premijera bo še pred božičem.

* **Novo-najdena apokrifna knjiga?** Dr. Grentell je v egiptološkem društvu v Londonu naznanil zanimivo novico, da je skupaj z dr. Huntom 100 milj od Kajire, 1. 1902 našel papirne dokumente, ki obsegajo doslej neznan „Izreke Jezusa Kristusa“, ki jih je baje govoril sv. Tomažu. Popisi izvirajo iz 6. stoletja. Prihodnje leto izidejo v knjigotisku.

* **Missa in honorem** Sacratissimi Rosarii Bontae Mariae Virginis za mešan zbor in spremljavo orgelj ali orkestra (2 violini, viola, čelo) zložil Ign. Hadnik, op. 19, tretji natis. Cena partituri in 4 glasom 2 K, posamni glas 20 v., instrumentalna partitura v prepisu 5 K. Dobi se v Katol. bukvarni in pri Schwentnerju v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko. To je zelo melodiozna in za pevce in organista prav

lahka maša, namenjena zborom po deželi, in jo prav zelo priporočamo.

* **„Sveti Pavel, apostol narodov.“** Spevoigra z deklamacijo in živimi podobami. V Mariboru, 1903. Samozaložba. — Tiskalna tiskarna sv. Cirila. Vel. oktav. — Strani 52

Dne 20. aprila 1902. III. povelikonočno nedeljo, blagoslovil je premil. knez in škof lavantinski, dr. Mihael Naootnik, krasno podobo svete Družine Nazareške v župnijski cerkvi sv. Petra nižja Maribora. Bila je to velečastna slovesnost, ki je privabila veliko vernega ljudstva v župnijsko cerkev šentpetersko. Odličnejši udeleženci so bili po cerkveni svečanosti povabljeni v zavod šolskih sester, kojega je poleg cerkve ustanovil leta 1869 nepozabljeni župnik šentpeterski, častni kanonik Marko Glaser. Tam so videli slavlje, ki jim bo ostalo vedno v najlepšem spominu.

Solske gojenke so namreč proizvele spevoigro z deklamacijo in živimi podobami „Sveti Pavel, apostol narodov“. Besedilo je zložila častita redovnica Melanija Plođer, šolska sestra v zavodu pri sv. Petru, rojena v Zgor. sv. Kungoti leta 1866; napev pesmim pa je zložil Franc Grabner, sedaj kapelan v Ludaňah v sekovski škofiji, rojen leta 1873 pri Sv. Petru poleg Gradca. Deklamacije in pesni so ponatisnjene v le-tej knjigi. Na 20 straneh se nahajajo sekirice za pesmi spevoigre in za spremljevanje glasovirja. Deklamacija se deli med osebama sv. cerkve in sv. Mihaela, prva oblečena v belo svatovsko oblačilo z zelenim pasom upanja okoli ledja in mirtovim vencem ter belim pajčolanom na glavi, druga pa v svetlovišnjevi vojni obleki, s srebrnim oklepom, mečem in ščitom oborožena, sinje nogavice in črne sandale na nogah, v kodrih pa zlati obroček s križcem noseča. Cerkev se pritožuje, da jo zaničujejo tisti, ki bi morali biti njeni zvesti otroci, rekoč:

Otroke sem vzredila v časti,
A slušaj zemlja, čuj nebó —
Zdaj zaničujejo me v starosti,
Malikom vence pletejo.

Sv. Mihael jo tolaži:

Tja, sursum corda, v nadzvezdišče,
Glej, milo tam večernico!
Razjasnila bo spet svetišče; —
Apostol slavni luč bo žarna
Imé mu sveti Pavel bo,
Za njim hodila bodeš varna
K očetu milemu v nebó.

Sedem živih podob slika potem najvažnejše dogodke iz življenja sv. Pavla. Prvo podobo vpelje značilna kitica, katero zbor zapoje:

Naprej v Damask, naprej, naprej,
Smrt Kristusovi čedi vsej! ...
Kaj me prezanjaš, Savl, zakaj?
Ko sem te ljubil vekomaj.

Živa podoba potem predočuje prizor: Mati Savlova prosi Marijo za izprebrnjenje svojega sina, in: Jezus se prikaže Savlu na potu v Damask. Druga podoba: Sv. Pavel sprejme sv. Teklo v cerkveno občino, tretja: Sv. Pavel v areopagu, četrta: Sveti Pavel v ječi, peta: Slovo od Mileta, šesta: Sv. Pavel pred Neronom, in sedma: Obglavljenje svetega Pavla.

Vsebinsko še razjasnjuje in razlaga tekst na delu vsakega prizora.

Knjižica je zelo ukusno opremljena, papir je lep in močan, tisk razločen, posebno čedni pa so posnetki fotografij živih podob, katere je izvršila tiskarna C. Angerer na Dunaju za 77 35 kron. Stroške za izdajo je veledušno pokril premil. knez in škof dr. Mih. Napotnik, kojemu je tudi knjiga posvečena »v znamenje otroške udanosti in srčne hvaležnosti«, a premilostljivi je po en izvod poklonil vsem duhovnikom svoje prelepe škofije.

Knjižica je lep pojav v slovenskem slovstvu, skromen sicer, a vesel za prijatelje naše književnosti. Delo je marljivo, in kakor se vidi, nadarjene šolske sestre, ki imajo zmožnost, še kaj obširnejšega in popolnejšega ustvariti. Nekatere neokretnosti v izrazu in nedostatkosti v pesniški obliki se z marljivo vajo in s trajnim vežbanjem lahko premagajo. Ideja, ki celo igro preveva, pa kaže, da ima pisateljica dovolj pesniške sposobnosti. In to je glavna stvar.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Obe odesi iz tak nilez bodalom v ljubosumnosti pariški ljudski pevec Marilly ljudski pevki Pasqueruz. Nekaj slidenega se poroča iz Budimpešte. V Szatumiku je žena kmeta Baura svojemu zalezovalcu, kmečkemu fantu Smidu, z glavnikom iztaknila obe odesi. Smid je umrl. — Nedeljski počitek bodo imele zavarovalne družbe vsled sklepa svoje zveze od 1. decembra t. l. dalje. — Svetovna razstava v Belgiji. Kralj Leopold je določil, da bodi 1. 1905 v Lüttichu svetovna razstava povodom petinasedemdesetletnice obstoja belgijskega kraljestva. — Veliko snega so dobili na južnem Češkem. — Nevesto umoril. Orožniški poročnik

Ferdinand Roth je v Rehnici na Ogrskem vstrelil svojo nevesto Elso Tareza in potem še samega sebe. Vzrok: Nepremagljive zavire, ki so se stavile njenemu zakonu. — Novi rudniki. Ob Portlandskem prelivu na Alaski so odkrili bogate srebne in zlate rudnike. — Stavka slušalcev na nemški tehniki v Pragi je končana, ker so oblastva obljubila, da bodo poskrbela za primerne prostore.

Umor vdove Oransz. Iz Lvova poročajo, da je bila 12. t. m. ob 10. zvečer izrečena sodba radi umora vdove Oransz in njene služkinje. Porotniki so pritrili vsa vprašanja. Wierzcholek je bil obsojen na smrt, še ne dvajsetletni Czerweny na dvajsetletno ječo, vratar Radziewicz na štirimesečno ječo. Wierzcholek je vložil pritožbo ničnosti.

Resnica v oči kolje. Kakor strela iz jasnega neba priletela je med častnike v Forbachu (Baden-Nemško) vest, da je poročnik Bilzen spisal neko knjigo „Garnizija“ in da knjiga povzroča senzacijo. »Kako!« — vzklikali so, »Bilzen je spisal roman? Oni senjač. Oni norec? Gotovo se mora vse smejati nad vsebino one knjige. Skoda, ker Bilzen je sicer dobra duša. Slednje je prišla knjiga tudi med častnike v Forbachu. In čitali so jo. In se kako! Pomislite: v knjigi so bili častniki tako natančno opisani, o vsakem je bila navedena tudi najkrajnja stvar, tako da je mogel čitatelj že na prvi hip spoznati, o katerem častniku je govor in kak je ta častnik v resnici. Vse je bilo grozno ogorčeno. »To je nesramnost! kričali so vsi, »temu lumpu moramo jo zasoliti! Čita naj knjigo komandant«. Komandant je prečital knjigo in poklical k sebi pisatelja. »Zakaj ste spisali ta roman? Kako ste mogli s takimi barvami opisati vse tukajšnje častnike?« vprašal ga je z nestrpnostjo. »To je sama, čista resnica« odgovoril je Bilzen. »Ko sem prišel sem, videl sem bolečine, strasti in sramote mojih tovarišev, ki so prav take, kakršne so na tisoče in tisoče častnikov posajenih po Germaniji in spisal sem knjigo. Mislim sem, da storim dobro, meneč, če naštejem bolezn, nejejo se za nje zdravila.« »Slabo ste storili!« zarjovel je nad njim poveljnik, »v ječo za sedaj, mar!« Njigo so zaplenili in poročnik Bilzen ima na ramenih tožbo, ker je »izdal uradniško tajnost.«

Ministrov frak. Ko je prišel nedavno ogrski minister Perczel na Dunaj, ni bil malo v zadregi, ko je videl, da je pozabil v Budimpešti svoj frak. Kaj naj stori? Ura avdijence se je približala in gospod minister se ni še odločil, kaj naj bi storil. Kupiti si nov frak v prodajalnici izdelanih oblek, to je bila v tem trenutku edina rešitev te — krize. Telovnik je bil preozek, ko ga je hotel zapeti. »Kaj uganja tudi ta obstrukcija?« mislil si je ubogi minister. A nič takega! Telovnik je bil sicer svojemu gospodarju slepo udan, a ni bil ministrov, temveč njegovega sina, ki ga je vzel Perczel v omari po pomoti. Končno je prišel Perczel na dvor s svojimi širokimi ogrskimi prsi, ki so pa bile pokrite z dunajskim frakom. A nova smola. Neki navdušen madjar je izvedel, da je Perczel kupil frak na Dunaju, kar je sramota za pravega Madjara. »Kako!«, rekel je, »pravi madjarski patrijot in podpira industrijo v Cislajtaniji? To je narodni greh, to je kaznjivo dejanje proti lastni deželi proti našim namenom.« Od besed je prišlo do dejanj, prijel je za pero in spisal oster članek proti izdajskemu fraku in poslal ga v neki peštanski list, ki ga je tudi priobčil. In sedaj napadajo Perczela ogrski listi radi, dunajskega fraka.

Kolera v Indiji. Kolera je v prvem tednu oktobra pobrala 14.000 oseb, dočim jih je istega tedna preteklega leta umrlo le 8800 oseb vsled kuge. Sicer se ta bolezen vsako leto v jeseni bolj razširja, toda nikdar še ne tako hudo, kakor letos. Umrje jih vsak dan okoli 100. Dobro se je obneslo tamkaj stavljenje koz, ker jih je od 1200 oseb, katerim so bile kože stavljen, zbolelo le 12, in ena oseba je umrla. Prebivalci mesta Luknov tožijo, ker se tako malo stori proti kolari. V preteklem letu je 4000 prebivalcev tega mesta umrlo, 20.000 pa jih je iz strahu pred smrtjo zapustilo mesto. Na mnogih krajih se že kažejo kot žalostni nasledki bolezni, mnogo beračev in tatov. Tatovi ropajo po zapuščenih hišah. Ker se nič ne stori, da bi se odvrnila ta neželjena bolezen, zato ni pričakovati boljših razmer.

Tolstoj o ruskih »reformah«. Angleški publicist Long je bil pri grofu Tolstemu in ga vprašal, kaj on misli o »reformah«, ki bi bile potrebne za Rusijo. »Kaj si pa mislite pod besedo reforma?« vpraša Tolstoj. — »Ustavo, parlament, sploh zapadno-evropske naprave«, odgovori Long. — Tolstoj pa odgovori: »Vase zapadnoevropske naprave so za vas ravno tako slabe, kakor naše za nas. Za Rusijo pa še posebej niso nobene vrednosti. Rusija mora imeti čisto posebno notranjo uredbo, katere ne more posneti po nobeni drugi državi.« Nato se je pritoževal Tolstoj, da ni večjih ničvrednežev na svetu, nego so ruski uradniki, hvalil pa je ruski narod, ki je vesten in pošten.

Preobrat v časnikarstvu. Pod tem naslovom poroča »Daily Mail« o novem načinu poročevanja s pomočjo elektrona, ki se je prvič uporabil v Londonu, ko je Chamberlain govoril v Birminghamu. Mestu da bi potovali v Birmingham, poslušali govor, ga zapisali, brzojavili v London, poslušali so poročevalci dotednjega lista ves govor v londonski pisarni in ga še celo boljše slišali, kakor na burnem shodu samem. Zvezali so namreč telefon in telefonsko žico.

Statistika o ženskih pogovorih. Neki zloben angleški statistik je izračunal v odstotkih o čem ženske govorijo. Ženske govorijo: o svojih uslužbenkah 20 odstotkov, o otrocih 18, o sosedih 15, o oblekah 15, o gledališču 10, o zdravnikih in domačih sredstvih 9, o cerkvi 5, o splošnih zadevah 5, o soprogu 3, o leposlovju in umetnosti 0. Skupno 100 odst.

Zaigrana soproga. V Krakovu je neki strastni igralec zaigral vse svoje premoženje in končno še svojo prisotno soprogo. Ko je dobilec hotel svoj dobiček vzeti, vstopila ga je zaigrana soproga s takimi zaušnicami, da je takoj prestovoljno odstopil dobiček. Končno se priložila še svojemu soprogu nekoliko prav gorka zaušnica.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 20. nov. Včerajšnji »Slovanski Narod« je z notico o postopanju dr. Ferjančiča v zadevi nujnega predloga na korist koroškimi Slovincem vzbudil še večje ogorčenje v krogih jugoslovanskih poslancev proti naprednemu klubu. V jutrišnjem »Slovincu« bo priobčen članek o stališču »Slovanske zveze« in o resničnih tozadevnih dogodkih.

Dunaj, 20. novembra. Interpelacija Nemcev v zadevi Tiszovega govora povdarja, da ima pač Avstrija pravico, brigati se za organizacijo skupne armade, ker Avstrija plačuje v to armado nad dve tretjini. Tiszova izjava je nezaslišana, ker je naperjena proti vladi, ki ima istega ustavnega vladarja, kot ogrska in s katero Ogrska obravnava sedaj za obe državi važno nagodbo. Ministrski predsednik Körber je na interpelacijo takoj odgovoril in povdarjal, da ogrsko stališče, po katerem bi Ogrska v raznih takozvanih skupnih stvarih imela pravico sama z odobrenjem krone odločevati, nima praktične veljave, dokler se to po postavni poti ne sklene tudi v avstrijskem parlamentu. (Odobranje.) Pogoji mejsebojne nagodbe ostanejo toliko časa obvezni, dokler se od obeh strani ne predručajijo zakonitim potom. (Živahno pritrdjevanje.) Körber pravi, da ima kot avstrijski ministrski predsednik pravico reklamirati avstrijske pravice, katerih ne pusti kršiti. To mesto in stališče mu je v imenu države izročeno in braniti ga mora, kakor častnik svojo zastavo. Ako bi kedaj prišlo do tega, da bi se kedaj pri nas napram Ogrski izrazili, da nam je tuja, tedaj naj se pomisli, da je ogrski ministrski predsednik bil prvi, ki je ta izraz rabil proti nam. (Odobranje. Fresl piska.) Nato je pričela zbornica debato o izjavi ministrskega predsednika, katero je podal v zadnji seji. Herold govori.

Dunaj, 20. nov. Danes se je pričela debata o Körberjevem zadnjem govoru. Nemci so Körberja tudi interpellirali radi njegovega stališča napram Tiszovemu govoru. Ko je Körber odgovarjal, so ga češki radikali motili z raznimi mejklici. Klicali so: »Proč z nemškim armadnim jezikom!« »Vi govorite same neumnosti«. Nemci so spremljali Körberjev govor z burnim odobranjem. Upili so: »Bravo Körber«. Češki radikali so nadaljevali svoje klice, Poslanec Fresl je vzel v roko piščalko in piskal. Dobil je ukor. Mladočehi prvotno niso hoteli zapostaviti svojih nujnih predlogov na korist debati o Körberjevi izjavi. V mladočeškem klubu so radikalni člani zahtevali, naj še danes pridejo na vrsto mladočeški nujni predlogi, a klub je sklenil, da se debate udeleži in je določil za prvega govornika dr. Herolda. K debati je oglašenih 140 govornikov.

Dunaj, 20. nov. Klub »Slovanska zveza« je sklenil, da sedaj ne vložijo v koroški zadevi nujnega predloga, ker ni nobenega upanja, da bi sedaj predlog mogel priti v doglednem času v razpravo, kakor tudi Ferjančičev predlog ne more priti v razpravo in bi vložitev nujnega predloga značila le zopetni udarec v vodo. Klub je nastopil praktično pot in je v današnji seji vložil ostro interpelacijo na ministrskega predsednika kot vodjo justičnega ministrstva. V interpelaciji so opisane koroške razmere ter se odločno zahteva od Körberja enakopravnost pri celovških sodiščih. Interpelacijo je podpiral tudi češki klub.

Dunaj, 20. nov. Imenom »Slovanske zveze« bo drž. poslanec Ploj prihodnji torek v debati o Körberjevi izjavi v odločnem govoru spravljal v razgovor koroške razmere.

Dunaj, 20. nov. O Marmorekovemu serumu proti jetiki se čuje, da so ga poskušali tudi na vseučilišču v Vratislavi, kjer so dosegli z njim negativne vspehe.

Dunaj, 20. nov. Vsenemška stranka je sklenila, da ne podpiše nemške interpelacije na Körberja, ker stoji na stališču čiste personalne unije.

Budimpešta, 20. nov. Neodvisna stranka je v zbornici danes nadaljevala obstrukcijo.

Budimpešta, 20. nov. Ugron je danes interpelliral v zbornici Tiszó, zakaj je včeraj obiskal Körberja. Tiszó je odgovoril, da je obisk veljal javnim zadevam. Ako Ugron misli, da je on, Tiszó, spremenil svoje predvčerajšnjim označeno stališče, naj zbornica počaka, ako bo to resnica.

Narodno gospodarstvo.

+ Konsumna društva na Francoskem. Na predlog nacionalista Congyja je francoska zbornica sklenila zvišati za 700.000 frankov dosedanje državno podporo konsumnim društvom.

+ Ljudska šola in gospodarstvo. »Slov. Učitelj« jako pametno piše: »Združništvo in živinoreja obetata biti rešiteljici kmetijske krize in zato zaslužita, da bi se jima posvetilo tudi v naših šolskih knjigah nekoliko več pozornosti! Kako pa se obravnava po naših šolah domača živina? Kratek odgovor: opis, pripomni se korist — in končano je! To je pač premalo za našega kmeta! Zakaj bi ne bil v šolskih berilih kak vzoren načrt hleva, skednja itd. Ko se po naših berilih obravnava domača živina, za kaj bi ne bile omenjene tudi razne živinske bolezni, kakor so: bolezen v gobcu in na parkljih (parkeljnice), ki je nalezljiva in kužna; večkrat se še človeka prime. Druge take bolezni so: črnica, kužna pljučnica, ovčje kože ali osepnice, konjski in ovčji garji, stekline pri domačih živalih, goveja kuga itd. Upam, da bi nič ne škodilo, če bi živinskimi opisom priklopili še to-le: 1. bolezni, 2. vzrok bolezni in razširjanje iste na človeka, 3. znamenje bolezni in 4. zdravljenje živali. Mislim, da bi večkrat kak oče prijel za tako šolsko berilo, ki bi mu bilo (ne samo otroku) tudi njemu nekak kaži-pot; zveza med domom in šolo bi bila trdna!« — To bi bilo v resnici bolj pa-

metno, kakor pa politika, ki jo uganjajo nekateri učitelji.

Po sklepu lista.

Kakor se nam ob sklepu lista poroča, je nadporočnik pl. Bückhel g. župana Hribarja radi njegove izjave v zadnji seji obč. sveta pozval na dvoboj.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterevi	Nebo	Padevina v 24 urah
19. 9. zveč.	733,4	3,9	sl. svzh.	dež	
20. 7. zjutr.	735,4	5,8	brezvetr.	obl.	24,4
20. 2. popol.	732,9	5,1	sl. jzah.		

Srednja večerajšnja temperatura 5,6°, normale 2,8°. Včeraj popoldne nevihta.

Zitne cene

dné 19. novembra 1903. (Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7,74	7,75
Rž za april	6,71	6,72
Oves za april	5,52	5,53
Koruzna za maj 1904	5,25	5,26

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska	K 7,80	do 8,35
Rž južne železnice	7,95	8,35
Rž	6,75	6,90
Ječmen	6,50	7,60
ob Tisi	6,10	7,20
Koruzna ogrska stara	6,40	6,60
nova	5,40	5,60
Cinkvant stari	7,90	8,25
novi	6,75	7,10
Oves srednji	5,70	5,95
Pizol	7,50	13,25

Rapidol je izvrstno sredstvo za lichenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost lichenih desk. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. 524 1 12-3. Vnanja naročila proti povzetju.

Suhe gobe, orehe, predivo, želod, vsake vrste fižol, žito, sadje, suho in sveže, sploh vse deželne pridelke, 1484 3-3

kupi Anton Kolenc v Celju.

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom uljudno naznanjam, da imam zelo veliko zalogo

cerkvenih posod in orodja.

Zaradi pomanjkanja prostora **prodam prav zelo poceni več lepih lestencev, svetilnic, kelihov** itd.

Prosim prečastite gospode župnike, naj si blagovolijo ogledati.

Naročena dela se izvrševajo **pravično v najkrajšem času.**

Slavnemu občinstvu pa priporočam lepa in **praktična svetila za električno luč.**

Priporočam s spoštovanjem

Leopold Tratnik, 1118 25 pasar Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.

1528 3-2

Naznanilo in priporočilo.

Veronika Kenda, trgovka s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem v Ljubljani

sv. Petra cesta št. 2.

priporoča sl. občinstvu, posebno č. g. učiteljem, pisarnam ter savodom i t. d. svojo bogato založeno

trgovino z vsakovrstnim papirjem

in papirnimi izdelki, šolskimi potrebščinami in šolskimi zvezki iz tovarniške zaloge Jos. Petričeve

kakor z vsemi sèm spadajočimi predmeti po izvanredno nizkih cenah.

Velika izbira trgovskih in poselnih knjig po tovarniških cenah.

Objednem si dovoljujem naznaniti, da se je samo pomotoma povodom otvoritve konkursa o premoženju g. Jos. Petriča zatvorila za nekaj dni moja prodajalna, ker se je mislilo, da je ta trgovina njegova last, da se je pa z dovolilom c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani le-ta trgovina zopet otvorila, ker sem doprinesla dokaze, da je ta trgovina moja izključna last.

Z odličnim spoštovanjem

Ljubljana, dne 19. nov. 1903.

Veronika Kenda.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.